

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ
DLA GMINY LUBSZA**

**MERITUM
COMPETENCE**

Prognoza opracowana na zlecenie Gminy Lubsza przez firmę Meritum Competence Krzysztof Pietrzak

Skład zespołu:

- Krzysztof Pietrzak
- Emilia Jurkiewicz
- Piotr Grędziński

Lubsza, 2015

2

Meritum Competence
ul. Syta 135, 02-987 Warszawa
NIP 5262737394

szkolenia@meritumnet.pl, azbest@meritumnet.pl, audyt@meritumnet.pl
www.szkolenia.meritumnet.pl

Spis treści

1.	WSTĘP	5
2.	PODSTAWA OPRACOWANIA.....	5
3.	ZAKRES OPRACOWANIA	5
4.	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	8
5.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	8
6.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	12
7.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	12
8.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY LUBSZA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)	13
8.1.	Zasoby wodne	14
8.2.	Powietrze i klimat.....	15
8.3.	Powierzchnia ziemi	21
8.4.	Zasoby naturalne i krajobraz.....	22
8.5.	Obszary Natura 2000 oraz Obszary Chronionego Krajobrazu.....	23
8.6.	Różnorodność biologiczna.....	25
8.7.	Ludność.....	26
8.8.	Zabytki i dobra materialne	27
9.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	29
10.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	29
11.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	32
12.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE,	

ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO34

13. IDENTYFIKACJA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, ZABYTKI I OBSZARY NATURA 2000 ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU35

14. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU41

1. WSTĘP

Prognoza sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko gminnych planów gospodarki niskoemisyjnej powinna określać i oceniać między innymi skutki wpływu realizacji ustaleń dokumentu na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki dla stanu środowiska, które mogą wynikać ze zmian istniejącego przeznaczenia lub wykorzystywania terenów wskutek realizacji ustaleń Planu gospodarki niskoemisyjnej.

Ustala się, iż prognoza powinna obejmować obszar gminy wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń Planu gospodarki niskoemisyjnej.

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawa prawna wykonania Prognozy:

Art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235).

3. ZAKRES OPRACOWANIA

Opracowanie ma na celu określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści gminnego Planu gospodarki niskoemisyjnej. Nadrzędnym celem Planu jest osiągnięcie w gminie redukcji emisji dwutlenku węgla, zwiększenie udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej, przy zachowaniu trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy. Osiągnięte ma to zostać poprzez działania inwestycyjne oraz nieinwestycyjne w zakresie ochrony środowiska.

Zakres *Prognozy* wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235).

Plan gospodarki niskoemisyjnej realizuje założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, który został przyjęty przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 roku. Poniżej przedstawiono najważniejsze przepisy prawa oraz dokumenty strategiczne.

Przepisy prawa krajowego:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.) oraz rozporządzeniami do Ustawy aktualnymi na dzień podpisania umowy i podczas jej trwania
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. z 2011 r. Nr 94 poz. 551 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz.U. z 2008 r. Nr 223 poz.1459 z późn. zm.), Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. z 2010 r. Nr 76 poz.489 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię (Dz. U. z 2012 r. poz.1203),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz.594 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2013 r. poz.595 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2007 r. Nr 50. poz. 331 z późn. zm.).

Dokumenty strategiczne na poziomie globalnym:

- Protokół z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu,
- Dokument końcowy Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zrównoważonego rozwoju Rio+20.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu,
- Konwencja o różnorodności biologicznej,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa,
- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z jej protokołami dodatkowymi.

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności (MAiC styczeń 2013 r.),
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) ,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, perspektywa do 2020 r. (BEiŚ), Warszawa 2014 r.,
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. Ministerstwo Gospodarki, listopad 2009 r.,
- Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej,
- Krajowy Plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych,
- Drugi Krajowy Plan Działań Dotyczący Efektywności Energetycznej
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)28 ,
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 r.).

Dokumenty strategiczne na poziomie województwa opolskiego:

- Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.,
- Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

Dokumenty strategiczne na poziomie gminy Lubsza:

- Miejscowy plan zagospodarowania gminy Lubsza,
- Strategia Rozwoju Gminy Lubsza

4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Procedura tworzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko trwała równoległe do realizacji dokumentu podstawowego – Planu gospodarki niskoemisyjnej.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235).

W niniejszym dokumencie dokonano analizy oddziaływań na środowisko w oparciu o dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi. W przypadku zapisów Planu zastosowano jakościową analizę macierzową, dzięki czemu możliwe było poddanie ocenie wpływu na środowisko poszczególnych zadań przewidzianych w Planie.

5. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Realizacja założeń Planu będzie monitorowana na podstawie zaprezentowanych w nim wskaźników. Mechanizm ww. monitoringu został szczegółowo zaprezentowany w samym Planie, natomiast jego najważniejsze założenia znajdują się poniżej.

Celem monitoringu jest ocena stanu środowiska - czy stan środowiska ulega poprawie czy pogorszeniu - poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Monitoring jest również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej.

Monitoring realizacji celów i zadań Programu Gospodarki Niskoemisyjnej powinien obejmować określenie stopnia wykonania poszczególnych działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Koordinator wdrażania Planu będzie oceniać, co dwa lata stopień wdrożenia. W latach 2015-2020 na bieżąco będzie monitorowany postęp w zakresie wdrażania zdefiniowanych działań. Wyniki oceny będą stanowiły wykładnię dla kolejnego Planu. Plan dla gminy Lubsza zostanie przyjęty do realizacji na podstawie uchwały Rady Gminy. Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszym Planem wymaga dużego zaangażowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami i mieszkańcami gminy. Za realizację Planu odpowiedzialne są władze gminy, które powinny wyznaczyć koordynatora jego wdrażania. Taką rolę, w imieniu Wójta, pełni referat odpowiedzialny za ochronę środowiska. Koordynator będzie przedstawiał okresowe sprawozdania z realizacji Planu. Wszystkie jednostki gminne będą musiały ze sobą współpracować poprzez wymianę informacji i wiedzy. W celu usprawnienia tych działań zaleca się opracować szczegółowy harmonogram spotkań partnerów uczestniczących we wdrażaniu Planu.

Wskaźniki realizacji Planu stanowią instrument, za pomocą którego gmina może w sposób jednoznaczny ocenić, czy wdrażanie dokumentu odbywa się w stopniu wystarczającym oraz czy zadania w nim postawione spełniają swoją rolę. Jeśli istnieje potrzeba ich zmian konieczne jest rozważenie zaktualizowania Planu).

Poniżej przedstawiono wskaźniki, za pomocą których gmina może jednoznacznie określić stopień realizacji Planu - zapewnia to przejrzystą waloryzację jego realizacji. Wskaźniki podzielono na dwie grupy - pierwsza, która opisuje stan zmian emisji oraz zużycia paliw i energii oraz drugą, która ma za zadanie określenie stopnia realizacji inwestycji gminnych mających na celu ograniczenie niskiej emisji.

Wskaźniki grupy 1.:

- *Procent wzrostu lub obniżenia zużycia w celach grzewczych paliw oraz emisji CO₂ z gospodarstw domowych*
- *Procent wzrostu lub obniżenia zużycia w celach grzewczych paliw oraz emisji CO₂ z budynków należących do gminy*
- *Procent wzrostu lub obniżenia zużycia energii elektrycznej oraz emisji CO₂ z oświetlenia ulicznego*
- *Procent wzrostu lub obniżenia zużycia energii elektrycznej oraz emisji CO₂ w gospodarstwach domowych*
- *Procent wzrostu lub obniżenia zużycia energii elektrycznej oraz emisji CO₂ w obiektach należących do gminy*
- *Procent wzrostu lub obniżenia zużycia paliw oraz emisji CO₂ w transporcie lokalnym*
- *Procent wzrostu lub obniżenia zużycia paliw oraz emisji CO₂ w pojazdach gminnych*

W każdym roku, w którym badana będzie realizacja Planu, powyższe wskaźniki należy obliczać odnosząc do siebie wartości zużycia paliw (lub energii elektrycznej) oraz emisji aktualne oraz z roku 2004 (podane w rozdziale 5. niniejszego dokumentu). Należy przy tym dążyć do obniżenia do 2020 roku wartości emisji oraz zużycia paliw o 20 procent w stosunku do roku bazowego. Założeniem jest, że obniżenie to będzie wiązać się z odpowiednim wzrostem wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Wskaźniki grupy 2.:

- *Realizacja ocieplenia elewacji budynków*

Łącznie przewiduje się potrzebę realizacji 26 działań inwestycyjnych w tym zakresie.

- *Realizacja ocieplenia dachów*

Łącznie przewiduje się potrzebę realizacji 27 działań inwestycyjnych w tym zakresie.

- *Realizacja wymiany okien na okna wykonane z PCV*

Łącznie przewiduje się potrzebę realizacji 9 działań inwestycyjnych w tym zakresie.

- *Realizacja ocieplenia drzwi*

Łącznie przewiduje się potrzebę realizacji 37 działań inwestycyjnych w tym zakresie.

- *Realizacja wymiany grzejników*

Łącznie przewiduje się potrzebę realizacji 3 działania inwestycyjne w tym zakresie.

- *Realizacja zamontowania zaworów termostatycznych*

Przewiduje się potrzebę realizacji 11 działań inwestycyjnych w tym zakresie.

- *Realizacja zamontowania regulacyjnych zaworów podpionowych*

Łącznie przewiduje się potrzebę realizacji 34 działania inwestycyjne w tym zakresie.

- *Realizacja zamontowania odpowietrzników automatycznych*

Łącznie przewiduje się potrzebę realizacji 28 działań inwestycyjnych w tym zakresie.

W każdym roku, w którym badana będzie realizacja Planu, powyższe wskaźniki należy obliczać odnosząc do siebie liczbę zrealizowanych inwestycji począwszy od 2015 roku oraz liczbę zaplanowanych inwestycji. Należy przy tym dążyć do zrealizowania wszystkich planowanych inwestycji do 2020 roku.

Spodziewanym pozytywnym efektem realizacji Planu będzie zmniejszenie zużycia paliw kopalnianych, paliw wykorzystywanych w transporcie oraz zużycia energii elektrycznej oraz wzrost zużycia energii pochodzącej z OZE. Wszystko to przyczyni się do ograniczenia emisji dwutlenku węgla na obszarze gminy.

Prowadzenie monitoringu wiąże się z dużym wysiłkiem oraz wysokim stopniem zaangażowania środków ludzkich i finansowych. Jest to jednak najskuteczniejsza metoda monitorowania efektywności podejmowanych działań. Niezbędna jest w tym zakresie współpraca z następującymi podmiotami funkcjonującymi na terenie gminy:

- przedsiębiorstwa energetyczne,
- mieszkańcy gminy,

- firmy i instytucje,
- przedsiębiorstwa produkcyjne,
- przedsiębiorstwa komunikacyjne.

Ponadto należy kontynuować i rozwijać system monitoringu zużycia energii i paliw w obiektach bezpośrednio zarządzanych przez gminę i placówki jej podległe.

6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Plan nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne. Plan nie przewiduje realizacji żadnych zadań, które mogłyby oddziaływać w jakikolwiek sposób na tereny przyległe do gminy Lubsza, tym bardziej na terytorium innych Państw.

Niniejsza Prognoza również nie przewiduje, że realizacja zadań wskazanych w Planie będzie miała wpływ na tereny przyległe do gminy Lubsza lub tereny należące do sąsiednich Państw.

7. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) jest strategicznym dokumentem dla Gminy mającym wpływ na lokalną gospodarkę ekologiczną i energetyczną. PGN zawiera informacje o ilości wprowadzanych do powietrza pyłów i gazów cieplarnianych na terenie Gminy, podając jednocześnie propozycje konkretnych i efektywnych działań ograniczających te ilości.

Struktura Planu gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lubsza jest zgodna zaleceniami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W Planie wyszczególniono:

- w rozdziale 1. cele i podstawy wykonania opracowania,
- w rozdziale 2. charakterystykę obszaru objętego opracowaniem,
- w rozdziale 3. strategię ogólną wykonania Planu. Rozdział zawiera opis stanu istniejącego, wyszczególnione cele, opisano czynniki oddziałujących na realizację

Planu oraz wskazano obszary problemowe. Rozdział ten zawiera również opis aspektów organizacyjnych i finansowych,

- w rozdziale 4. wyniki bazowej inwentaryzacji emisji w gminie. Zawarto w nim również metodologię wykonania badań oraz omówienie wyników przeprowadzonej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla,
- w rozdziale 5. zadania i środki zaplanowane na cały okres objęty planem,
- w rozdziale 6. zagadnienia związane z monitoringiem wdrażania Planu.

Przygotowanie Planu poprzedziła szczegółowa inwentaryzacja. Przeprowadzono ankietyzację mieszkańców gminy oraz zebrano dane dotyczące zużycia energii w budynkach należących do gminy. Dzięki zebraniu rzetelnych informacji z różnych źródeł udało się określić wielkość emisji dwutlenku węgla w roku bazowym (rok 2004) - 31041,9 Mg CO₂ oraz w roku 2013 - 36669,5 Mg CO₂ na podstawie. Na tej podstawie określono też najważniejszy czynnik mający wpływ na emisję - ogrzewanie budynków (75,2% w roku 2004 oraz 69,7% w roku 2013). Na drugim miejscu znalazła się emisja z transportu lokalnego (14,7% w roku 2004 i 19,4% w 2013 roku).

8. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY LUBSZA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)

W niniejszym rozdziale przedstawiony został szczegółowy opis stanu środowiska gminy Lubsza. Do każdego komponentu środowiskowego została również przygotowana analiza SWOT – słabych i mocnych stron danego aspektu wraz z szansami i ewentualnymi zagrożeniami dla danego komponentu środowiska.

Zagrożenia zaprezentowane w analizie SWOT dla każdego komponentu oznaczają realne ryzyko pogorszenia się stanu środowiska w gminie w przypadku braku podejmowania jakichkolwiek działań zapobiegawczych, czyli - w omawianym przypadku - w wariantcie przedstawiającym brak realizacji założeń Planu gospodarki niskoemisyjnej. Należy jednocześnie podkreślić, że Plan opisuje sposób minimalizacji ww. ryzyka, dzięki czemu powinna nastąpić poprawa stanu środowiska, szczególnie w niektórych jego dziedzinach.

8.1. Zasoby wodne

Wody powierzchniowe

Głównym ciekim przebiegającym przez terytorium gminy jest rzeka Odra, której zlewnię bezpośrednią stanowi zachodnia część gminy. Na południu gminy znajduje się prawostronna część ujścia Stobrawy. Centralna i północna część gminy należy natomiast do zlewni rzeki Smortawy. Pozostałymi, mniejszymi ciekami wodnymi na terenie gminy są: Śmieszka, Ciek Boruta, Odrzyca i Kanał Bystrzycki. Uchodzą one do cieków większych, wymienionych powyżej. Ponadto w gminie Lubsza znajdują się niewielkie zbiorniki wodne - stawy (m.in. w okolicy Śmiechowic, Lubicza, Lubszy, Michałowic i Borucic), starorzecza i oczka powyrobowiskowe.

Na terenie gminy znajduje się punkt pomiarowo-kontrolny (Śmieszka-Błota) na jednolitej części wód powierzchniowych Śmieszka (kod JCWP: PLRW600017133269). Zgodnie z *Oceną wód powierzchniowych za lata 2010-2013 w województwie opolskim*, wydaną przez WIOŚ w Opolu, potencjał ekologiczny tej JCWP oceniony został na poziomie dobrym i powyżej dobrego. Stwierdzono również spełnienie w tym ppk wymogów dla obszarów chronionych. *Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w województwie opolskim za okres 2010-2012* wydana przez WIOŚ w Opolu również przyniosła ocenę potencjału ekologicznego dobrą i powyżej dobrej, jednak stan ekologiczny JCWP Śmieszka został oceniony jako zły.

Wody podziemne

Należy mieć na uwadze, że aktualna wersja podziału jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) na 161 części, obowiązywać ma do końca 2015 roku. Projektowana, nowa wersja podziału na 172 części oraz subczęści, po akceptacji Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, będzie obowiązywała od 2016 roku (źródło: http://www.psh.gov.pl/artykuly_i_publicacje/publikacje/charakterystyka-geologiczna-i-hydrogeologiczna-zweryfikowanych-jcwpd.html)

Zgodnie z obowiązującym aktualnie podziałem, obszar gminy Lubsza znajduje się na zbiorniku wód podziemnych nr 93 (źródło: <http://spdpsh.pgi.gov.pl/PSHv7/>). Dzięki badaniom prowadzonym przez PMS, w 2012 roku oceniono stan wód podziemnych w tym

zbiorniku jako dobry - zarówno pod względem ilościowym jak i chemicznym (źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>).

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Ogólnie dobra jakość wód powierzchniowych i podziemnych w gminie	
Szanse	Zagrożenia
Możliwości dalszego polepszania stanu i jakości wód powierzchniowych np. poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i likwidację nieszczelnych szamb	Rozwój sieci osadniczej i infrastruktury technicznej połączony ze zwiększonym poborem wody, większą produkcją ścieków i zwiększonym spływem powierzchniowym z placów, parkingów i innych powierzchni utwardzonych, skutkującym znacznym pogorszeniem stanu i jakości wód

8.2. Powietrze i klimat

Stan powietrza

Na terenie gminy Lubsza zanieczyszczenia trafiają do powietrza z czterech podstawowych źródeł:

- powierzchniowych (indywidualne ogrzewanie, zanieczyszczenia komunalne pochodzące z budynków należących do mieszkańców, gromadzenia i utylizacji ścieków i odpadów),
- punktowych (pochodzących ze zorganizowanych źródeł w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych),
- liniowych (ruch kołowy),
- z rolnictwa (uprawy i hodowla zwierząt).

Emisja powierzchniowa związana jest ze stosowaniem paliw stałych, szczególnie węgla kamiennego w domowych instalacjach grzewczych. Doświadczenia innych regionów kraju wskazują również, że dochodzić może do także do spalania różnego rodzaju odpadów palnych, np. butelek i opakowań plastikowych, co powoduje uwalnianie szkodliwych substancji do atmosfery. Wzrost średniego stężenia zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powstałych w wyniku emisji powierzchniowej notowany jest cyklicznie w okresie zimowym. Jest to zjawisko związane z sezonem grzewczym, w którym przeciętne stężenie zanieczyszczeń jest kilka razy wyższe niż w okresie letnim. Wyniki badań monitoringowych wskazują, że emisja z ogrzewania indywidualnego w mniejszych ośrodkach miejskich oraz wiejskich ma bardzo znaczący udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jej wpływ najbardziej uwidacznia się w obszarach charakteryzujących się zwartą i gęstą zabudową.

Na terenie gminy zjawisko emisji powierzchniowej ma miejsce głównie na terenach zabudowanych, gdzie zabudowa mieszkaniowa wyposażona jest w indywidualne systemy grzewcze. Emisja liniowa skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. Substancje emitowane z silników pojazdów oddziałują szczególnie na najbliższe otoczenie dróg, a ich wpływ maleje wraz ze wzrostem odległości od nich. W ujęciu ogólnym stężenia zanieczyszczeń komunikacyjnych wykazują systematyczną tendencję rosnącą, co jest konsekwencją szybkiego rozwoju motoryzacji, a w konsekwencji emisji spalin.

Na potrzeby prowadzonych ocen jakości powietrza, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914), aktualnie na terenie województwa opolskiego ze względu na zdrowie ludzi, jakość powietrza oceniana jest w 2 strefach:

- miasto Opole,
- strefa opolska (w tym m.in. gmina Lubsza),

natomiast ze względu na ochronę roślin – w 1 strefie. Na podstawie danych wojewódzkich systemów monitoringu jakości powietrza wykonywane są coroczne oceny jakości powietrza.

Systemem oceny jakości powietrza objęte są zanieczyszczenia określone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1032) tj.: benzen, dwutlenek

azotu, tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, ozon, pył zawieszony PM 2,5, pył zawieszony PM 10, a także substancje oznaczane w pyłe PM 10 tj.: ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren.

Dla części substancji określone są poziomy dopuszczalne, natomiast dla reszty - poziomy docelowe, przy czym:

- Poziom dopuszczalny – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie i który po tym terminie nie powinien być przekraczany; poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza. Poziomy dopuszczalne są określone pod kątem ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin;
- Poziom docelowy – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych; poziom ten ustala się w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość; Poziomy docelowe są określone pod kątem ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin.

Dla ozonu (O₃) określone są poziomy celu długoterminowego. Jest to poziom substancji, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość jest mało prawdopodobny; poziom ten ma być osiągnięty w długim czasie, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie jest to możliwe za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz (odrębnie dla każdej substancji) dokonuje klasyfikacji stref.

Wynikiem oceny dla kryterium ochrony zdrowia i kryterium ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia substancji na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych bądź poziomów docelowych;

Wymagane działania: utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza.

- klasa B – jeżeli stężenia substancji na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają ustalonych dla nich marginesów tolerancji;

Wymagane działania: określenie obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych; określenie przyczyn przekroczeń, podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji.

- klasa C – jeżeli stężenia substancji na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne bądź poziomy docelowe;

Wymagane działania: niezbędne jest opracowanie i wdrożenie programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu, w zakresie danego zanieczyszczenia.

- klasa C2 – w przypadku pyłu PM_{2,5} jeżeli stężenia substancji na terenie strefy przekraczają poziom docelowy (dodatkowa klasyfikacja zgodnie z pismem GIOŚ z dnia 9.02.2012 r., znak: DM/5102-07/01/2012/BT).

Dla parametru jakim jest poziom celu długoterminowego dla ozonu, przewidziano:

- klasa D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego;

Wymagane działania: niezbędne jest podejmowanie ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych mających na celu osiągnięcie poziomu celu długoterminowego do 2020 roku.

Uwzględniając ww. wytyczne, wynikiem oceny dla kryterium ochrony zdrowia i kryterium ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z klas. Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza, bądź utrzymania jakości na dotychczasowym poziomie.

Opublikowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu *Ocena jakości powietrza w województwie opolskim za rok 2013*, uwzględniająca kryteria ustanowione w celu ochrony zdrowia i ochrony roślin wykazała dla strefy opolskiej:

W klasyfikacji dla kryterium ochrony zdrowia:

- dla pyłu zawieszonego PM₁₀, przyznano klasę C wymagającą wdrażania naprawczych programów ochrony powietrza (POP), z uwagi na występowanie obszarów, na których przekroczona była średniodobowa wartość dopuszczalna (z ponadnormatywną częstością),
- dla benzo(a)pirenu, przyznano klasę C wymagającą również wdrażania POP, z uwagi na występowanie na terenie strefy obszarów, na których odnotowano przekroczenia rocznej wartości docelowej,
- dla ozonu, strefę zakwalifikowano do klasy C, ze względu na występowanie obszarów przekroczeń poziomów stężeń tej cząsteczki na znacznym obszarze województwa; w związku z tym wymagane jest objęcie strefy naprawczym POP,
- dla pyłu PM_{2,5}, strefę opolską zakwalifikowano do klasy C, z uwagi na występowanie na jej terenie obszarów, na których odnotowano przekroczenia rocznej wartości dopuszczalnej (powiększonej o margines tolerancji); konieczne jest wdrażanie naprawczego POP
- dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu strefę zakwalifikowano do klasy A.

W klasyfikacji dla kryterium ochrony roślin:

- dla ozonu, strefę opolską zakwalifikowano do klasy C ze względu na to, że wyniki modelowania stężeń ozonu wykazały występowanie obszarów przekroczeń poziomów jego stężeń na znacznym obszarze strefy; konieczne jest opracowanie POP,
- dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, strefę opolską zakwalifikowano do klasy A.

Klimat akustyczny

Monitoring hałasu prowadzony był przez PMŚ w 2011 roku na drodze krajowej nr 39 w, graniczącym z gminą Lubsza, mieście Brzeg - w terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego. Ocena wyników pomiarów monitoringowych hałasu drogowego za rok 2011, wydana przez WIOŚ w Opolu wskazuje, że wartość średnia

dla pory dnia L_{AeqD} miała wielkość 65,0 dB, a dla pory nocy L_{AeqN} - 58,8 dB. Ze względu na bliskość punktu, w którym dokonywano pomiarów oraz badanie w nim hałasu powstającego na drodze, która przebiega również przez gminę Lubsza, przedstawione powyżej wyniki można w pewnym stopniu przełożyć na poziom hałasu powstającego na drodze krajowej nr 39 w gminie Lubsza. Należy przy tym zauważyć, że przedstawione powyżej wartości przekraczają dopuszczalne poziomy hałasu na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, przeważającej w gminie Lubsza. Dopuszczalne poziomy hałasy reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 poz. 112).

Natężenie pól elektromagnetycznych

Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych w województwie opolskim obejmuje pomiary prowadzone przez PMŚ w różnych punktach województwa. W 2011 roku badania prowadzono m.in. na terenie gminy Lubsza. Otrzymano wówczas średnią zmierzona wartość 0,3 V/m, podczas gdy jej dopuszczalny poziom to 7 V/m. Oznacza to, że natężenie pola elektromagnetycznego w gminie nie przekracza ustalonej normy.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Ogólny dobry stan jakości powietrza w gminie	Znaczny udział emisji pochodzącej ze spalania paliw wysoko zanieczyszczających, głównie węgla z ogrzewania indywidualnego
Niskie natężenie pola elektromagnetycznego	Wzrost stężeń pyłu i benzo(a)pirenu w powietrzu w sezonie grzewczym
	Nieznaczne wykorzystanie OZE
	Wzrastający wskaźnik zanieczyszczeń komunikacyjnych wynikający z rosnącej liczby samochodów
	Duże natężenie hałasu pochodzącego z drogi krajowej nr 39
Szanse	Zagrożenia
Inwestowanie w odnawialne źródła energii na terenie gminy (np. fotowoltaika)	Zwiększające się zanieczyszczenie powietrza wynikające z liniowych źródeł zanieczyszczeń

8.3. Powierzchnia ziemi

Gmina Lubsza położona jest na obszarze dwóch mezoregionów: Pradoliny Wrocławskiej (w południowej części gminy), pod względem struktury i funkcjonowania środowiska przyrodniczego związanej z rzeką Odrą oraz Równiny Oleśnickiej (w północnej i środkowej części gminy) pokrytej w większości glinami zwałowymi z ostańcami form glacialnych zlodowacenia odrzańskiego. 97 % obszaru gminy odznacza się płaskorówninną rzeźbą terenu, a 3% - niskofalistą i niskopagorkową.

Gmina Lubsza ma silnie zróżnicowane gleby, co ma wpływ na jej pokrywę roślinną. W zachodniej części przeważają mady, zajmujące cały obszar pradoliny Odry (aż do Śmieszki). Bliżej koryta Odry przeważają utwory gliniaste o składzie mechanicznym piasków gliniastych i słabogliniastych. Po wschodniej stronie Śmieszki, w północnej części gminy, przechodzi pas czarnych ziem. W południowej części gminy znajdują się gleby brunatne, a we wschodniej - głównie czarne ziemie i gleby brunatne.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Brak zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi	Wysoki udział gleb, których wapnowanie jest konieczne, potrzebne bądź wskazane
Duży udział gleb wyższych klas bonitacji	
Szanse	Zagrożenia
Możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego	Zanieczyszczenie gleb związane ze wzrostem ilości pojazdów na drogach (WWA, metale ciężkie)
Ponowne przeprowadzenie badań stanu i jakości gleb, które umożliwią odpowiednie dawkowanie nawozów i dobranie zabiegów agrotechnicznych	Niszczenie gleby przez niewłaściwie dobrane zabiegi agrotechniczne

8.4. Zasoby naturalne i krajobraz

Według podziału geobotanicznego Matuszkiewicza (źródło: Program ochrony środowiska dla gminy Lubsza na lata 2004-2007) gmina Lubsza leży w obrębie krainy Dolnośląskiej, w okręgu Borów Stobrawskich, Turawskich i Niemodlińskich oraz okręgu Legnicko-Brzeskim. Roślinność potencjalną gminy (która opanowałaby jej teren po zaprzestaniu na nim działalności człowieka), stanowią zbiorowiska leśne, a przede wszystkim lasy liściaste:

- grądy środkowoeuropejskie *Galio silvatici* – *Carpinetum*, odmiana śląsko-wielkopolska, seria uboga i na niewielkich powierzchniach żyzna (południowa i północna część gminy, ok. 40% pow.),
- nizowa dąbrowa acidofilna typu środkowoeuropejskiego *Calamagrostio-Quercetum petraeae* (środkowa część gminy),
- nizowe nadrzeczne łągi jesionowo-wiązowe w strefie zalewów epizodycznych *Ficario-Ulmetum typicum* (dolina Odry),
- nizowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe *Circaeo-Alnetum* siedlisk okresowo lekko zabagnionych (w dolinie Smortawy oraz jej dopływów).

Obecny stan i skład gatunkowy roślinności na terenie gminy jest efektem przekształceń środowiska przez gospodarkę człowieka. Duża część terenów leśnych została przekształcona w użytki rolne i tereny zabudowane porośnięte roślinnością synantropijną (w tym obcego pochodzenia); tereny pierwotnie podmokłe w większości odwodniono. Obecnie, duży kompleks leśny występuje w północnej i wschodniej części gminy.

Lesistość gminy można uznać za dużą - ma ona wielkość 46% (źródło: GUS 2013), podczas gdy lesistość powiatu brzeskiego to 18,8%, a województwa opolskiego - 26,6%.

W gminie funkcjonują rezerваты przyrody: „Lubsza” - chroniący pozostałości naturalnego lasu mieszanego z udziałem buka i dębu, „Leśna woda” - chroniący fragment lasu mieszanego naturalnego pochodzenia, „Rogalice” - chroniący fragment drzewostanu olszy czarnej naturalnego pochodzenia, „Barucice” - chroniący dobrze wykształcone zbiorowiska

leśne (łągowe i grądowe z rzadkimi i podlegającymi ochronie prawnej gatunkami roślin). Dużą część gminy zajmuje Stobrawski Park Krajobrazowy. Jego obszar stanowi mozaikę ekosystemów leśnych, łąkowych i wodnych. Na obszarze gminy zajmuje on głównie tereny leśne, a także położone w sąsiedztwie Odry. Ponadto w gminie znajdują się pomniki przyrody obejmujące pojedyncze drzewa oraz grupy drzew. Należą do nich dąb szypułkowy, buk zwyczajny, grab pospolity i orzech czarny.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Znaczna lesistość gminy	
Szanse	Zagrożenia
Prowadzenie zalesień może zwiększyć różnorodność biologiczną na terenie gminy	Dalszy wzrost natężenia ruchu powodujący zwiększoną śmiertelność zwierząt i pogorszący warunki ich migracji
Zmiany legislacyjne z 2013 roku, w zakresie gospodarki odpadami mogą wpłynąć na ograniczenie ilości odpadów pozostawianych w lasach	Możliwe dalsze nielegalne pozbywanie się odpadów komunalnych w lasach

8.5. Obszary Natura 2000 oraz Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszary Natura 2000

W południowej oraz południowozachodniej części gminy, na terenach położonych w sąsiedztwie Odry, przebiega obszar specjalnej ochrony ptaków PLB020002 - Grądy Odrzańskie. Plan zadań ochronnych dla tego obszaru został przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy Odrzańskie PLB020002. Zgodnie z tym dokumentem, zidentyfikowano następujące istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony:

- kania czarna, kania ruda - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (zagrożenie potencjalne),
- dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł średni, muchołówka białoszyja - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (zagrożenie potencjalne),
- gęś zbożowa - polowanie (zagrożenie potencjalne).

Celami działań ochronnych, dla poszczególnych gatunków są:

- kania czarna, kania ruda - zachowanie siedlisk gatunków we właściwym stanie, włączenie dodatkowych siedlisk gatunków w granice obszaru Natura 2000,
- dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł średni, muchołówka białoszyja - zachowanie siedlisk gatunków we właściwym stanie, włączenie dodatkowych siedlisk gatunku w granice obszaru Natura 2000
- gęś zbożowa - zachowanie siedlisk gatunku we właściwym stanie.

Wśród podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych znalazły się nadleśnictwa prowadzące gospodarkę leśną na obszarze Grądów Odrzańskich oraz Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000.

W północnej i centralnej części gminy Lubsza znajduje się zatwierdzony obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - specjalny obszar ochrony siedlisk PLH160009 - Lasy Barucickie, dla którego nie zostało do tej pory wydane rozporządzenie Ministra Środowiska. Obejmuje on kompleks lasu mieszanego przylegający do doliny Odry, z fragmentami starych drzewostanów (np. w rezerwacie Lubsza niektóre dęby liczą do 400 lat).

Obszary Chronionego Krajobrazu

Północnowschodni fragment gminy objęty jest obszarem chronionego krajobrazu „Lasy Stobrawsko - Turawskie”. Aktualną podstawą prawną jego funkcjonowania jest Rozporządzenie Wojewody Opolskiego z dnia 16 maja 2008 r. (Dz.u. Woj. Opol. Nr 36, poz. 1283 z 28 maja 2008 roku), zmieniające rozporządzenie z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. W lasach znajdujących się w granicach tego OChK dominują siedliska borów: mieszanego wilgotnego i świeżego, z dominacją drzewostanu sosnowego. W dolinach rzecznych znajdują się fragmenty pozostałości po Puszczy Śląskiej: grądy, łągi i olsy, a także buczyny, dąbrowy i lasy mieszane.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Wysokie walory przyrodniczo - krajobrazowe	Niska świadomość mieszkańców dotycząca planów ochrony obszarów Natura 2000
Ochrona przyrody w znacznej części gminy ma charakter międzynarodowy (obszary Natura 2000)	
Zrównoważona turystyka na obszarach chronionych	
Szanse	Zagrożenia
Ustanowienie nowych form ochrony przyrody	Dewastacja siedlisk przyrodniczych przez turystów i mieszkańców gminy
Wzrost świadomości społeczeństwa dotyczący ochrony przyrody	Zagrożenie rodzimych gatunków flory i fauny przez obce gatunki inwazyjne

8.6. Różnorodność biologiczna

Szata roślinna gminy wskazuje na zachodzące w niej zjawisko synanropizacji. Na terenie gminy dominują zbiorowiska nieleśne, w większości związane z gruntami ornymi. Zbiorowiska łąk i pastwisk stanowią znacznie mniejszą część powierzchni użytków rolnych.

Północna i wschodnia część gminy, w szczególności w okolicach Dobrzynia, Borucic, Mąkoszyc i Rogalic zachowała charakter w pewnym stopniu zbliżony do naturalnego. Znajduje się tam większy kompleks lasów, stawy, łąki oraz tereny podmokłe. Występuje tam szereg gatunków i zbiorowisk rzadko spotykanych w innych częściach gminy. Także niektóre fragmenty doliny Odry (w okolicach Kościerzyc i Nowych Kolni) charakteryzują się dużą wartością przyrodniczą.

Bogactwo fauny na terenie gminy wyraża się zarówno w różnorodności grup taksonomicznych jak i ekologicznych. Znajdują się tam zespoły zwierząt zasiedlające odmienne ekosystemy, jak np. ekosystemy leśne, łąkowe, polne, wodne, szuwarowe, a także

miejskie. Obszar gminy, z uwagi na obecność bogatej sieci rzecznej oraz występowanie dużego kompleksu leśnego, oferuje dobre środowisko dla rozrodu i żerowania zwierząt.

Walory faunistyczne i florystyczne gminy koncentrują się w określonych miejscach, stanowiących ostoje. Najważniejsze z nich objęte są różnymi (wymienionymi wyżej) formami ochrony przyrody, mającymi na celu zachowanie równowagi i różnorodności przyrodniczej. Obszarem o wysokiej bioróżnorodności jest przede wszystkim dolina Odry, w której występuje mozaika pól, łąk (w tym wilgotnych oraz bagiennych).

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Duża różnorodność przyrodnicza niektórych fragmentów gminy	Rozpowszechnione zjawisko synantropizacji
Szanse	Zagrożenia
Zachowanie fragmentów gminy jako ostoi rzadkich i ważnych przyrodniczo gatunków	Zwiększanie obszarów z dominacją gatunków synantropijnych

8.7. Ludność

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2013 gminę Lubsza zamieszkiwały 9052 osoby. W ciągu dekady nastąpił wzrost liczby mieszkańców o 507 osób.

Z punktu widzenia połączeń komunikacyjnych położenie gminy jest korzystne ze względu na występowanie drogi krajowej nr 39, drogi wojewódzkiej nr 457 oraz dróg powiatowych i gminnych.

Na terenie gminy Lubsza przeważa zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo gminy z miastem Brzeg, wsie: Pisarzowice, Michałowice oraz Kościerzycy stały się atrakcyjne pod względem budownictwa jednorodzinnego. Liczne tereny w gminie przeznaczone na budownictwo mieszkaniowe. Zespoły zabudowy wielorodzinnej znajdują się w miejscowościach: Rogalice, Mąkoszyce, Garbów, Kościerzycy oraz Lubsza.

Większość domów znajdujących się w gminie została zbudowana przed 1945 r., w związku z czym coraz większa ich liczba wymaga remontów.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Postępujący wzrost liczby ludności gminy	
Przewaga zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej	
Szanse	Zagrożenia
	Nadmierny wzrost zaludnienia na obszarze gminy

8.8. Zabytki i dobra materialne

Do najważniejszych dóbr materialnych gminy należą jej zabytki nieruchome a także przedmioty, które człowiek może gromadzić wokół siebie tworząc swe środowisko materialne. Do dóbr tego typu zalicza się wytwory kultury (wszelkie przedmioty, urządzenia itp.) oraz wytwory sztuki (obrazy, rzeźby), które w gminie występują przeważnie wewnątrz lub w otoczeniu zabytków nieruchomych.

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków w poszczególnych wsiach gminy Lubsza (stan na 31 grudnia 2014 r.), został przedstawiony poniżej:

Borek

- zespół folwarczny, XIX, nr rej.: 1485/66 z 8.08.1966:
- spichrz
- stodoły

Czepielowice

- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. p.w. Imienia Marii, 1688, nr rej.: 716/64 z 6.03.1964

Kościerzycy

- kościół fil. p.w. Wniebowzięcia NMP (d. św. Jerzego), XIV/XV (wieża szach. XVII/XVIII),
nr rej.: 707/64 z 2.03.1964
- zajazd, 1 poł. XIX, nr rej.: 1491/68 z 9.08.1966

Lubsza

- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. p.w. Najśw. Panny Marii, 1 822, k. XIX, nr rej.: 1076/66 z 21.01.1966
- plebania ewangelicka, ob. szkoła, 1 poł. XIX, nr rej.: 1495/66 z 9.08.1966
- dom gminny, 1 poł. XIX, nr rej.: 1496/66 z 9.08.1966
- czworak (nr 6), 1 poł. XIX, nr rej.: 1497/66 z 9.08.1966
- park , XIX, nr rej.: P-59/59 z 26.10.1959

Mąkoszyce

- park dworski, XIX, nr rej.: 55/81 z 9.06.1981
- spichrz dworski, ok. 1800, nr rej.: 1502/66 z 9.08.1966
- 3 czworaki nr 6, 8, 10, nr rej.: 1501/66 z 9.08.1966 (brak decyzji w NID)
- dom, ul. Kościelna 1, XIX, nr rej.: 1498/66 z 9.08.1966 (nie istnieje)
- dom, ul. Kościelna 6, XIX, nr rej.: 1499/66 z 9.08.1966
- dom, ul. Kościelna 7, XIX, nr rej.: 1500/66 z 9.08.1966 (nie istnieje ?)
- wiadukt, 1914, nr rej.: 2082/84 z 12.07.1982

Michałowice

- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil. p.w. św. Michała Archanioła, 1841, nr rej.: 1077/66 z 21.01.1966

Myśliborzyce

- dworek (dom nr 2), XIX, nr rej.: 980/65 z 3.05.1965 (nie istnieje ?)

Piastowice

- dom nr 25, 2 poł. XIX, nr rej.: A-2106/84 z 4.12.1984

Rogalice

- park przy d. Nadleśnictwie, k. XIX, nr rej.: 189/88 z 10.10.1988

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Liczne zabytki znajdujące się na obszarze gminy	
Szanse	Zagrożenia
Możliwa promocja gminy dzięki obecności w niej zabytków	

9. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Stan środowiska objęty oddziaływaniem zadań przewidzianych w Planie został szczegółowo opisany w rozdziale 8 niniejszego dokumentu. W ww. rozdziale zostało również przedstawione zestawienie mocnych i słabych stron każdego elementu środowiska.

10. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Podsumowanie najistotniejszych problemów i celów ochrony środowiska zostało zaprezentowane poniżej w odniesieniu do każdego komponentu środowiska.

Zasoby wodne

Potencjał ekologiczny JCWP Śmieszka, znajdującej się na terytorium gminy Lubsza ma poziom dobry i powyżej dobrego. Jednak stan ekologiczny tej JCWP został oceniony jako zły.

Zgodnie z obowiązującym aktualnie podziałem, obszar gminy Lubsza znajduje się na zbiorniku wód podziemnych nr 93. Stan wód podziemnych w tym zbiorniku - zarówno pod względem ilościowym jak i chemicznym - jest dobry.

Powietrze i klimat

Na terenie gminy zjawisko emisji powierzchniowej ma miejsce głównie na terenach zabudowanych, gdzie zabudowa mieszkaniowa wyposażona jest w indywidualne systemy grzewcze. Emisja liniowa skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. W ujęciu ogólnym stężenia zanieczyszczeń komunikacyjnych wykazują systematyczną tendencję rosnącą, co jest konsekwencją wzrostu liczby pojazdów poruszających się w gminie, a w konsekwencji emisji spalin. W gminie - jako części województwa opolskiego odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnych wartości niektórych substancji, co zostało szeroko opisane we wcześniejszej części niniejszej Prognozy.

Dla klimatu akustycznego gminy istotny problem stanowi hałas koncentrujący się wzdłuż drogi krajowej nr 39. Poza hałasem drogowym na obszarze gminy nie występują inne ważne jego źródła.

Powierzchnia ziemi

Gleby na obszarze gminy Lubsza mają dobrą jakość, nie występuje poważne zagrożenie ich zakwaszeniem. Ze względu na wysoką lesistość gminy, duża część gleb znajduje się w stanie zbliżonym do naturalnego. Na terenie gminy nie występują obszary górnicze.

Zasoby naturalne i krajobraz

Obecny stan i skład gatunkowy roślinności na terenie gminy jest efektem przekształceń środowiska przez gospodarkę człowieka. Gmina charakteryzuje się wysoką lesistością; obecnie, duży kompleks leśny występuje w północnej i wschodniej części gminy. Użytki rolne i tereny zabudowane na jej obszarze porośnięte roślinnością synantropijną (w tym obcego pochodzenia).

Najważniejsze z punktu widzenia przyrodniczego miejsca w gminie objęte są ochroną rezerwatową, co zapewnia właściwą o nie dbałość.

Obszary Natura 2000 oraz Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenach położonych w sąsiedztwie Odry (w południowej oraz południowozachodniej części gminy) przebiega obszar specjalnej ochrony ptaków Grądy Odrzańskie. Zidentyfikowano w nim następujące istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony:

- kania czarna, kania ruda - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (zagrożenie potencjalne),
- dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł średni, muchołówka białoszyja - Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (zagrożenie potencjalne),
- gęś zbożowa - polowanie (zagrożenie potencjalne).

W północnej i centralnej części gminy Lubsza znajduje się zatwierdzony obszar mający znaczenie dla Wspólnoty - specjalny obszar ochrony siedlisk Lasy Barucickie. Obejmuje on kompleks lasu mieszanego przylegający do doliny Odry, z fragmentami starych drzewostanów.

Północnowschodni fragment gminy objęty jest obszarem chronionego krajobrazu „Lasy Stobrowsko - Turawskie”.

Różnorodność biologiczna

Na terenie gminy dominują zbiorowiska nieleśne, w większości związane z gruntami ornymi. Szata roślinna gminy wskazuje na zachodzące w niej zjawisko synanropizacji. Zbiorowiska łąk i pastwisk stanowią znacznie mniejszą część powierzchni użytków rolnych.

Północna i wschodnia część gminy zachowała charakter w pewnym stopniu zbliżony do naturalnego. Znajduje się tam większy kompleks lasów, stawy, łąki oraz tereny podmokłe. Obszar gminy, z uwagi na obecność bogatej sieci rzecznej oraz występowanie dużego kompleksu leśnego, oferuje dobre środowisko dla rozrodu i żerowania zwierząt.

11. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Cele z którymi spójny jest Plan gospodarki niskoemisyjnej przedstawione są w szeregu dokumentach - zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.

Do dokumentów strategiczne na poziomie globalnym należą:

- Protokół z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu,
- Dokument końcowy Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zrównoważonego rozwoju Rio+20.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu,
- Konwencja o różnorodności biologicznej,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa,

- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z jej protokołami dodatkowymi.

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności (MAiC styczeń 2013 r.),
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK) ,
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) – Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, perspektywa do 2020 r. (BEiŚ), Warszawa 2014 r.,
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. Ministerstwo Gospodarki, listopad 2009 r.,
- Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej,
- Krajowy Plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych,
- Drugi Krajowy Plan Działania Dotyczący Efektywności Energetycznej
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)²⁸ ,
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 r.).

Cele wskazane do realizacji wymienione w ww. dokumentach na różnych szczeblach zostały przełożone na warunki regionalne panujące w gminie Lubsza, a także uszczegółowione i odniesione do realnego stanu środowiska w niej panującego. W ten sposób zostały one ujęte w Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Lubsza.

W związku z powyższym cele oraz wynikające z nich poszczególne zadania do realizacji przewidziane w Planie są w pełni zgodne z innymi dokumentami planistycznymi, strategicznymi podejmującymi tematykę ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

12. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIO-TERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

W Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Lubsza cele i zadania przewidziane do realizacji nie wpłyną znacząco na obszar Natura 2000. Analiza oddziaływania zadań przewidzianych w Programie na obszary Natura 2000 została przedstawiona w rozdziale 13. niniejszej Prognozy. Wszelkie zadania wyszczególnione w Planie wykazują pozytywne lub przynajmniej neutralne oddziaływanie na środowisko na obszary Natura 2000.

Bardzo ważnym elementem zapobiegającym ewentualnym negatywnym wpływom na obszary Natura 2000 jest ocena oddziaływania na środowisko. Należy pamiętać, że ocena i identyfikacja potencjalnych oddziaływań przedstawiona w rozdziale 13. została wykonana z założeniem, że dla zadań inwestycyjnych planowanych w Planie będzie zachowane postępowanie w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a więc dla przedsięwzięć, które tego wymagają zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania inwestycji na środowiska, która zostanie zakończona decyzją środowiskową. W związku z powyższym zaplanowano zadania, które mają wpłynąć na poprawę stanu środowiska w gminie, przy założeniu, że każda inwestycja zostanie dodatkowo poddana szczegółowej analizie przed uruchomieniem procesu inwestycyjnego, na etapie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Kluczowym zagadnieniem jest to, aby zadania inwestycyjne były przygotowywane zarówno na etapie budowy, eksploatacji i zakończenia inwestycji zgodnie z poszanowaniem zasad wymienionych w niniejszym rozdziale oraz zgodnie z przygotowywanymi Planami zadań ochronnych obszarów Natura 2000.

Podsumowując, aby zapobiec negatywnemu oddziaływaniu planowanych zadań (które co do założeń nie będą stanowiły negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000) w wyniku błędów w szczegółowym planowaniu inwestycji lub na etapie procesu inwestycyjnego, należy mieć na uwadze dodatkowe zasady, które muszą być stosowane w trakcie realizacji Planu i zadań w nim przewidzianych:

- Każde planowane zadanie musi zostać poddane szczegółowej analizie pod kątem wykonania oceny oddziaływania na środowisko,
- Inwestycje planowane w pobliżu obszarów Natura 2000 muszą być poddane analizie pod kątem właściwej odległości od obszaru Natura 2000 oraz ewentualnych oddziaływań pośrednich, które mogą nie być widoczne przy zbyt powierzchownej analizie tematu. Podczas planowania usytuowania inwestycji pod uwagę muszą być brane również inne inwestycje – już istniejące, będące w trakcie realizacji oraz planowane do realizacji pod kątem możliwych oddziaływań skumulowanych na obszarze Natura 2000.
- Każda planowana inwestycja musi być poddana analizie jaki będzie miała potencjalny wpływ na etapie fazy budowy i uruchamiania inwestycji. Faza budowy musi być również odpowiednio zaplanowana, tak aby w żadnym wypadku nie mogła negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, co dotyczy również transportu.

13. IDENTYFIKACJA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, ZABYTKI i OBSZARY NATURA 2000 ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE PROGRAMU

W niniejszym rozdziale została zaprezentowana matryca oddziaływań poszczególnych zadań. Są w niej przedstawione oddziaływania realizacji przewidzianych w Planie zadań a nie celów, ponieważ w rzeczywistości to zadania będą fizycznie realizowane i, w związku z tym, to one mogą oddziaływać na środowisko - pozytywnie lub negatywnie.

Przygotowaniu zamieszczonej w dalszej części rozdziału matrycy, towarzyszyło określenie oraz analiza oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań przewidzianych przez Plan do realizacji. Matryca jest swego rodzaju zestawieniem ocen działań mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W odniesieniu do zebranych informacji na temat uwarunkowań panujących w gminie Lubsza nie zidentyfikowano negatywnych potencjalnych oddziaływań na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przeprowadzona analiza wskazuje na pozytywny lub neutralny wpływ Planu na poszczególne komponenty środowiska, m.in. na glebę, powierzchnię ziemi oraz wody powierzchniowe i podziemne.

Niektóre z zadań mogą „potencjalnie” lub „zawsze znacząco” oddziaływać na środowisko. Należy podkreślić, że na etapie tworzenia Planu możliwe jest jedynie dokonanie oceny przewidywanych znaczących oddziaływań. Jest to związane z tym, że właściwy proces przeprowadzenia oceny przedsięwzięć poprzedza konkretne działania, czy inwestycje. Muszą w nim zostać uwzględnione wszelkie szczegółowe dane dotyczące inwestycji - gwarantuje to rzetelne przeprowadzenie postępowania i zakończenie go odpowiednią (pozytywną lub negatywną) decyzją.

Podczas tworzenia Planu rozpatrywane są tylko przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz obszary Natura 2000. Dlatego kluczowe znaczenie dla środowiska będzie miało przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji, które wynikać będą z realizacji Planu. Będzie musiało to być poprzedzone stwierdzeniem, czy należy taką ocenę wykonać (na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko). Zgodnie z tym zapisem, obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko stwierdza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Podstawą prawną do przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.).

Założone w Planie zadania zostały opracowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a więc zostały zaplanowane zadania tylko i wyłącznie służące rozwojowi społeczeństwa na obszarze gminy Lubsza z poszanowaniem ochrony środowiska oraz zadania mające na celu poprawę stanu środowiska na obszarze gminy.

Takie założenie pozwoliło w największym możliwym stopniu wyeliminować zadania, które potencjalnie mogą negatywnie oddziaływać na środowisko (w tym na obszary Natura 2000). Kolejnym etapem minimalizacji ryzyka negatywnego oddziaływania na środowisko było przygotowanie matrycy oddziaływań przedstawionej poniżej w tym rozdziale, a więc poddanie wytypowanych zadań szczegółowej analizie, biorąc pod uwagę uwarunkowania lokalne oraz specyfikę każdego z zadań. Etapem trzecim minimalizacji ryzyka negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 jest rzetelne wykonanie procedury inwestycyjnej, czyli poprzedzenie jakichkolwiek działań inwestycyjnych oceną oddziaływania na środowisko. Przedstawiona powyżej wielokryterialna i 3-etapowa analiza inwestycji pod kątem możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 pozwoli na należyłą ochronę walorów środowiskowych i kulturowych środowiska i w szczególności obszarów Natura 2000.

Analiza, która została przeprowadzona poprzez wykonanie poniższej matrycy, pozwala na jednoznaczne, przejrzyste oraz precyzyjne przedstawienie potencjalnych oddziaływań na środowisko przedstawionych w Planie zadań. Mowa tu o przewidywanych znaczących oddziaływaniach, w tym oddziaływaniach bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i (mogących potencjalnie wystąpić) negatywnych. Dzięki ujęciu zagadnienia w taki sposób, możliwa jest analiza wszystkich rodzajów oddziaływań na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, a także na pozostałe komponenty środowiska - Obszary Chronionego Krajobrazu, Różnorodność biologiczną, Ludzi, Zwierzęta, Rośliny, Wodę, Powietrze, Powierzchnię ziemi, Krajobraz, Klimat, Zasoby naturalne, Zabytki oraz Dobra materialne. Pozwala to na spełnienie wymagań art. 51 ust. 2 pkt 2 lit e ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. z 2013 r. Poz. 1235 ze zm.).

Podkreślenia wymaga fakt, że ujęcie powyższych zagadnień w formie tabelarycznej, nie tylko nie pogarsza jakości wykonanej analizy, ale również upraszcza odbiór przedstawionych wiadomości.

Analiza przeprowadzona za pomocą matrycy oddziaływań przygotowanej w opisany powyżej sposób, umożliwia wykrycie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko działań opisanych w dokumencie oraz zaproponowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru). Należy w tym miejscu zauważyć, że nie stwierdzono, aby którekolwiek z zadań przewidzianych do wykonania w Planie oddziaływał na środowisko w sposób negatywny.

Tabela: Matryca oddziaływań na środowisko zadań przewidzianych w Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Lubsza

Zadanie	Oddziaływanie na													
	Natura 2000	Obszary Chronionego Krajobrazu	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Ocieplenie elewacji budynku	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. st. dł. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +
Ocieplenie dachu/stropodachu	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +
Wymiana okien	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +
Ocieplenie drzwi	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +
Wymiana grzejników	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +
Zamontowanie	poś.	poś.	poś.	bezp.	poś.	poś.	poś.	bezp.	poś.	poś.	bezp.	poś.	poś.	bezp.

Zadanie	Oddziaływanie na													
	Natura 2000	Obszary Chronionego Krajobrazu	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
zaworów termostatycznych	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +	dł. st. +
Zamontowania zamontowanie regulacyjnych zaworów podpionowych	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +
Zamontowania odpowietrzników automatycznych	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +

bezp. – oddziaływanie bezpośrednie,
poś. – oddziaływanie pośrednie,
wt. – oddziaływanie wtórne,
skum. – oddziaływanie skumulowane,
kr. – oddziaływanie krótkookresowe,
śr. – oddziaływanie średniookresowe,
dł. – oddziaływanie długookresowe,

ch. – oddziaływanie chwilowe,
st. – oddziaływanie stałe,
+ – oddziaływanie pozytywne
- – oddziaływanie negatywne
0. – brak oddziaływania (ewentualnie oddziaływanie śladowe)

Podsumowując należy stwierdzić, że nie stwierdzono negatywnego oddziaływania na środowisko zadań przewidzianych do realizacji w Planie.

14. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU

W niniejszej Prognozie opisano negatywny wpływ na środowisko jaki może mieć wpływ braku realizacji założeń Planu, czyli wariant 0 – nie podjęcie żadnych działań w odniesieniu do ochrony środowiska. Podkreślić należy również, że w trakcie szczegółowej analizy poszczególnych działań przewidzianych w Planie okazało się, że żadne z nich nie powoduje negatywnego oddziaływania na środowisko. Równocześnie zadania przewidziane w Planie zostały przygotowane i odpowiednio sformułowane w celu minimalizacji ryzyka negatywnego oddziaływania na środowisko oraz w celu zwiększenia możliwych pozytywnych oddziaływań na środowisko.

Na obecnym poziomie wiedzy nie jest możliwe sformułowanie rozwiązań alternatywnych do przedstawionych w Planie, poza wariantem 0 (oznaczającym brak jakichkolwiek działań). Przy założeniu, że realizowany byłby wariant 0, stan środowiska w gminie Lubsza uległby znacznemu pogorszeniu; swego rodzaju potwierdzeniem tej tezy jest dzisiejszy, niezadowolający stan środowiska. Przyjęcie wariantu 0, oznacza sukcesywne pogarszanie stanu środowiska, a zarazem pogorszenie warunków życia mieszkańców gminy – ma zatem zarówno negatywny wymiar środowiskowy, jak i społeczny. Należy podkreślić, że taka sytuacja może wpłynąć na zupełną utratę atrakcyjności gminy Lubsza zarówno pod kątem turystycznym jak i ewentualnych inwestycji (zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju).

Zgodnie z obecnym stanem wiedzy zadania zaproponowane w Planie są optymalne pod kątem ochrony środowiska, co zostało udowodnione w rozdziałach 12 i 13 (szczegółowa analiza oddziaływania planowanych zadań na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000).